

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมา สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

- 1) ผู้จัดการโครงการส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด มีความรู้ความเข้าใจด้านการควบคุมวัสดุ (MATERIALS CONTROL) ดี แต่มิได้มองภาพของการจัดการวัสดุภายในโครงการ ในลักษณะที่เป็นระบบ ซึ่งถ้าได้มีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการด้านวัสดุ อย่างเป็นระบบแล้ว จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ขึ้นได้หลาย ๆ ส่วน ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการแบ่งสายงานในการควบคุม ดูแล การแก้ไขปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งงานวางแผนด้านวัสดุที่จะใช้ภายในโครงการได้เป็นอย่างดี ดังนั้น แบบจำลองเชิงอุดมคติของระบบการจัดการวัสดุ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอนี้ จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้สามารถพิจารณาการจัดการวัสดุอย่างเป็นระบบ อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และความคล่องตัวในการดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น
- 2) จากการออกสำรวจและประเมินผลข้อมูลจากโครงการก่อสร้างอาคาร ปรากฏว่า แนววิธีปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของการจัดการวัสดุ มีความสอดคล้องกับแบบจำลองเชิงอุดมคติของระบบการจัดการวัสดุที่เสนอ โดยเฉพาะในขั้นตอนใหญ่ ๆ ของระบบ จึงเป็นการสนับสนุนการประยุกต์ใช้แบบจำลองเชิงอุดมคติของระบบการจัดการวัสดุตามที่เสนอ
- 3) ในด้านรูปแบบของระบบการจัดการวัสดุ ซึ่งเป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นการไหลเวียนของวัสดุในงานด้านการจัดการวัสดุ โดยมีการควบคุมในส่วนของการจัดหาจัดซื้อเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อประโยชน์ในด้านการควบคุมด้านค่าใช้จ่ายเบื้องต้นของวัสดุ ก่อนนำเข้าสู่โครงการ ซึ่งจากการสำรวจพบว่า มีอยู่ 2 ประเภทเช่นเดียวกับแบบจำลองเชิงอุดมคติที่เสนอไว้ คือ ก) แบบควบคุมการสั่งซื้อที่ศูนย์กลาง หรือที่เรียกว่า "CENTRALIZED MATERIALS MANAGEMENT SYSTEM MODEL" และ ข) แบบควบคุมการสั่งซื้อกึ่งศูนย์กลาง หรือที่เรียกว่า "SEMI-CENTRALIZED MATERIALS

MANAGEMENT SYSTEM MODEL"

4) ผลกระทบของปัญหาตามขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบการจัดการวัสดุที่ทำการวิจัย ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับแบบจำลองแสดงการวิเคราะห์ด้านสาเหตุและผลกระทบ ที่เสนอไว้ กล่าวคือจะมีขอบเขตเกี่ยวโยงถึง

- ก) การควบคุมด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งแบ่งออกเป็น ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับวัสดุ แรงงาน และเครื่องจักร
- ข) การควบคุมด้านเวลา ประกอบด้วย เวลาที่สูญเสียไปเนื่องจากความล่าช้า และความสูญเปล่า
- ค) การควบคุมด้านคุณภาพ ประกอบด้วย
 - การควบคุมเกี่ยวกับคุณภาพของวัสดุและผลงานหรือผลิตภัณฑ์
 - การควบคุมเกี่ยวกับข้อมูลที่ย้อนกลับหรือเอกสารต่าง ๆ

ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบการจัดการวัสดุก่อสร้าง กับผลกระทบข้างต้น ได้แสดงไว้ในรูปของเมตริกซ์ ดังรายละเอียดในรูปที่ 3.5 และจากการออกสำรวจจริง ปรากฏว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของการวางแผนการใช้วัสดุ และขั้นตอนของการนำวัสดุไปใช้งานและเข้าสู่กระบวนการผลิต (ดังตารางที่ 5.9) มีการกระจายอยู่ครบทุกหัวข้อของผลกระทบที่กล่าวมาข้างต้น จึงสมควรที่ผู้บริหารด้านวัสดุหรือผู้บริหารโครงการ น่าจะให้ความสนใจใส่ใจและควบคุมอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอในขั้นตอนทั้งสอง ทั้งนี้เพื่อจะสามารถบรรเทาปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้มาก

5) ระดับความเข้มงวดของการควบคุมการดำเนินงานในกระบวนการต่าง ๆ ของระบบการจัดการวัสดุก่อสร้าง ประกอบกับประสบการณ์ และความสามารถของผู้จัดการโครงการหรือนายช่างใหญ่ มีอิทธิพลอย่างมากในการลดระดับความยุ่งยากของปัญหา และการขาดสภาพคล่องของโครงการลงได้อย่างมาก เนื่องจากปัญหาส่วนใหญ่ มักจะเป็นปัญหาเฉพาะหน้า ที่ต้องเร่งรีบแก้ไขให้หมดไปเป็นกรณี ๆ ไป จึงจำเป็นต้องอาศัยดุลยพินิจที่ถูกต้อง เด็ดเดี่ยว และรวดเร็ว เป็นสำคัญ

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติที่หน้างาน

เนื่องจากการแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับระบบการจัดการวัสดุในสนาม เป็นปัญหาที่ยังมิได้เอาใจใส่กันอย่างจริงจังเท่าที่ควร สาเหตุหนึ่งที่ถูกวิจัยสังเกต พบว่า กลุ่มของปัญหาบางส่วนเกิดจากความไม่เข้าใจที่มาของปัญหาและวิธีการแก้ไขให้ตรงจุด และการมองข้ามความสำคัญของกระบวนการในการบริหารวัสดุอย่างน่าเสียดาย เนื่องจากสาเหตุข้างต้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวัสดุในสนามสำหรับผู้บริหารโครงการก่อสร้าง ไว้ดังนี้

- 1) พยายามแยกแยะปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีสาเหตุมาจากส่วนใดของระบบการจัดการวัสดุ เพื่อที่จะได้จำกัดวงในการพิจารณาแก้ไขได้รวดเร็วขึ้น
- 2) พยายามหมั่นดูแล และตรวจสอบงานด้านเอกสาร โดยเฉพาะความมีการปรับปรุงแก้ไขรายการและปริมาณของวัสดุคงคลังที่มีอยู่อย่างสอดคล้อง กับความเป็นจริงที่หน้างานให้ถูกต้องและรวดเร็วที่สุด เท่าที่จะสามารถกระทำได้ เพื่อประโยชน์ด้านการควบคุมปริมาณการใช้วัสดุได้อย่างต่อเนื่อง และมีไม่ให้เกิดปัญหาด้านวัสดุขาดมือ เป็นต้น
- 3) ควรจัดให้มีการประเมินผลการใช้วัสดุอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง ทั้งนี้จะเป็นผลดี ในแง่ของการทราบปัญหาที่โครงการประสบอยู่ได้อย่างแม่นยำ และรวดเร็วอยู่เสมอ โดยอาจจะประเมินผลเป็นประจำทุก ๆ เดือน แต่ไม่ควรนานเกินไป เช่น 3 เดือนต่อครั้ง
- 4) ควรจัดให้มีการประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับ ปัญหาในด้านต่าง ๆ และแนวทางแก้ไขในหน่วยงานก่อสร้างอยู่เป็นประจำ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 -2 ครั้ง ตั้งแต่ระดับผู้บริหารโครงการ ลงมาถึงโพรแมน เพื่อจะได้ศึกษาและวิเคราะห์ระดับของปัญหาที่ยังมีอยู่ในโครงการ อีกทั้งยังเป็นโอกาสให้มีการเสนอแนะความรู้ความเข้าใจในแนวทางเกี่ยวกับกระบวนการจัดการวัสดุที่ควรปฏิบัติ และเอาใจใส่ควบคุมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องแก่ทุก ๆ ฝ่ายในหน่วยงานได้ดียิ่งด้วย

6.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

ระบบการจัดการวัสดุก่อสร้าง หรือระบบบริหารวัสดุที่เสนอไว้ นี้ จะเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ถ้าได้มีการนำไปศึกษาถึงรูปแบบจำเพาะที่เหมาะสมกับโครงการก่อสร้างแต่ละประเภท เช่น งานก่อสร้างเขื่อน ทางหลวง หรือสะพาน เป็นต้น และน่าจะได้มีการศึกษาวิจัยให้ลงไปจนถึงการจัดทำระบบการจัดการฐานข้อมูล สำหรับกระบวนการต่าง ๆ ในระบบการจัดการวัสดุ เพื่อใช้ในการตรวจสอบการ

ดำเนินงานด้านวัสดุที่หน่วยงาน และเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัสดุเข้าไว้เป็นโครงข่ายรวม อันจะช่วยให้สามารถขยายการใช้งานได้กว้างขวางยิ่งขึ้นในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย